

A Fővárosi Ítéltábla a Buczkó Ügyvédi Iroda (fél címe 2., eljáró ügyvéd: dr. Buczkó Péter) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek, a dr. Bodolai László ügyvéd (fél címe 1) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. március 16. napján meghozott 19.P.20.956/2016/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett ...hu internetes portálon a 2016. január 14-én „Egyházi iskolákkal legalizálnák a szegregációt” című cikkel azonos helyen legalább 30 napig, de mindaddig, amíg az eredeti írás elérhető tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: »Egyházi iskolákkal legalizálnák a szegregációt« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy az ... Kerekasztalból ... kilépését megelőzően már kiszállt a ..., a ... és a ..., valamint, hogy ezt a kerekasztalt a felperes az ... kérésére hozta létre. A valóság ezzel szemben az, hogy a ..., a ... és a ... ennek a kerekasztalnak nem volt tagja, és azt a felperes nem az ... kérésére hozta létre.”
Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helyben hagyja.

A peres felek az első- és másodfokú perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ...hu Zrt. (...), hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 42.000 (negyvenkettőezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A fennmaradó 42.000 (negyvenkettőezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A z elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A megállapított tényállás szerint 2016. január 14-én „Egyházi iskolákkal legalizálnák a szegregációt” címmel jelent meg írás az alperes által szerkesztett www....hu internetes portálon.

A cikk beszámolt arról, hogy: „December 30-án fogadta el a kormány a köznevelési törvény

módosítását, ami meghatározza, hogy mely esetekben nem számít szegregációnak a gyerekek elkülönítése, ennek egyik megoldása a vallási alapú oktatás szabályozása lehet.

A rendelettervezet előterjesztője ... miniszter már korábban azt hangsúlyozta, hogy „minél több olyan egyházi iskolára lenne szükség, ahol többségében cigány gyerekek tanulnak” írja a ... Sajtóközpont.

A tervezet miatt kilépett a kormány által létrehozott emberi jogi kerekasztalból a legismertebb szakember ... szegregáció ellen küzdő pedagógus, a ... blog szerzője, így jóformán nem maradt a témában ismert, elismert civil tagja az ... kérésére létrehozott testületnek. A kerekasztalból már korábban kiszállt a ..., a ... és a ... is.” Beszámol továbbá a cikk arról, hogy ... a ... oldalára azt írta: „Nem egy nyelvet beszél a döntéshozókkal”, idézi a cikk ... bejegyzését és beszámol a cikk arról is, hogy a ... Sajtóközpont felidézte azt a nyíregyházi esetet, amikor a Kúria elutasította az ... Alapítvány keresetét a ... általános iskola fenntartója ellen.”

A felperes 2016. február 11-én helyreigazítási kérelemmel fordult az alpereshez. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget, ezért a felperes a 2016. március 1. napján érkezett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére: „Azt a valós tény, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvény felhatalmazása alapján készülő kormányrendelet részletszabályok rögzítésével garantálja a jogellenes elkülönítés tilalmának érvényesülését, abban a hamis színben tüntettük fel, mintha maga a köznevelési törvény akként került volna módosításra, hogy meghatározza, mely esetekben nem számít szegregációnak a gyerekek elkülönítése, amelynek egyik-másik megoldása vallási alapú oktatás szabályozása lehet.

Valótlanul állítottuk, hogy a köznevelésről szóló törvény felhatalmazása alapján készülő kormányrendelet tervezete miatt a kormány által létrehozott emberi jogi kerekasztalból kilépett a legismertebb szakember ..., ezzel szemben a valóság az, hogy ... az ... Kerekasztalból lépett ki és a tagoknak küldött levelében nem a rendelettervezet tartalmával indokolta kilépését.

Valótlanul állítottuk továbbá, hogy az ... Kerekasztalból korábban már kiszállt a ..., a ... és a ... is, ezzel szemben a valóság az, hogy az ... Kerekasztalnak nem volt sem a ..., sem a ..., sem a ... a tagja.

Valótlanul állítottuk, hogy jóformán már nem maradt témában ismert és elismert civil tagja az ... kérésére létrehozott ... Kerekasztalnak. Ezzel szemben a valóság az, hogy az ... Kerekasztalt nem az ... kérésére hozta létre az felperes neve.

Az alperes védekezésének lényege szerint a felperesnek nincs keresetőségi joga, mert a sérelmezett közlések nem vonatkoztathatók rá. Egyebekben pedig az 1. pontban sérelmezett közlés vonatkozásában jogértelmezési vita van a felek között, mely helyreigazítás tárgya nem lehet ugyanúgy mint a 4. pontban sérelmezett közlés esetében, mely alapvetően az alperes véleményét tükrözi.

Az elsőfokú bíróság idézte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp) 342. §, 343. § (1) bekezdését, Magyarország Alaptörvényének IX. cikkét, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 4. §, 10. §, 12. § rendelkezéseit, valamint a sajtó-helyreigazítás tárgyában született Legfelsőbb Bírósági PK állásfoglalásokat (12-15). Idézett több Alkotmánybírósági határozatból.

Megállapította, hogy az 1. pontban helyreigazítani kért részletben a cikk közleménye a jogszabály módosításra vonatkozóan véleménynyilvánításnak minősül, mert az a cikk szerzőjének a jogszabály módosítással kapcsolatos álláspontját rögzíti. A sajtó-helyreigazítási perben a bíróságnak nem lehet abban a kérdésben állást foglalni, hogy az alperesi jogszabály értelmezés helyes-e vagy helytelen. Az elsőfokú bíróság annyit állapított meg az értelmezésről, hogy az nyilvánvalóan olyan következtetésnek minősül, amelyre vonatkozóan helyreigazítási kérelemmel a felperes alappal nem

élhet, figyelemmel a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakra is. A jogszabály tartalmának értelmezése a perbeli esetben olyan közügyet érintő vitában történt meg, mely vita nyilvánosság előtti megjelentetése sajtó-helyreigazítási igényt nem alapozhat meg.

Ennek a véleménykülönbségnek a nyilvánosság felé közvetítése a sajtó útján nem lépi át a szólás és véleménynyilvánítási szabadság Alaptörvény által biztosított kereteit.

Tényként állapította meg - mert azt az alperes maga sem vitatta -, hogy ... nem az emberi jogi kerekasztalból lépett ki, hanem az ... Kerekasztalból, azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint e körben a felperest a keresetösség joga nem illeti meg, mert a közlemény ezen része nem a felperesről, hanem a kilépőről szól. Mindemellett rögzítette azt is, hogy a teljes cikk tartalmához viszonyítottan lényegtelen tévedésnek minősül az átlagolvasó szempontjából, hogy az érintett személy az emberi jogi avagy az ... Kerekasztalból lépett-e ki. Utalt arra is, hogy az emberi jogi kerekasztal nem tulajdonnévként jelent meg a cikkben, és a cikk későbbi részében név szerint említi az ... Kerekasztalt.

Ügyszintén alaptalannak ítélte az elsőfokú bíróság a kérelmet a keresetösségi jog hiányában, a ..., a ..., és a ... kilépésére vonatkozó közlemény tekintetében is, mert a felperesről a sérelmezett sajtóközlemény semmit nem állít, ezért a felperes alappal helyreigazítási igényt nem támaszthat az alperessel szemben.

A 4. pont tekintetében az elsőfokú bíróság osztotta az alperesi képviselő álláspontját. Annak közlése, hogy jóformán nem maradt a témában ismert és elismert civil tagja az ... Kerekasztalnak, az alperes részéről megfogalmazott véleménynyilvánítás. A vélemény tekintetében helyreigazításnak nem lehet helye a PK 12. számú állásfoglalás alapján sem. Annak pedig a cikk szempontjából érdemi jelentősége nincs, hogy az ... Kerekasztalt nem az ... kérésére hozta létre az felperes neve, ez a cikknek olyan lényegtelen tévedése, ami miatt szintén nem lehet helyreigazításnak helye.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérve.

A 2. és 3. pont tekintetében, mely esetekben az elsőfokú bíróság a keresetösségi jog hiánya miatt utasította el a keresetet arra hivatkozott, hogy a kifogásolt sajtócikk, a köznevelési törvény módosítása kapcsán egyértelműen az felperes neveval, illetve az általa létrehozott ... Kerekasztal működésével is foglalkozik. Kimondottan e körben, vagyis a felperessel kapcsolatba hozott jogszabály módosítás tartalmának kifogásolása kapcsán állította a cikk azt, hogy a Minisztérium által létrehozott ... Kerekasztalból a tervezet miatt kilépett a legismertebb szakember, ..., illetőleg korábban már kiszállt a ..., a ... és a ... is. Az ... Kerekasztalnak azonban nem volt tagja sem a ..., sem a ..., sem a A valótlan tényállítás egyértelműen a felperessel kapcsolatos közlést és jelentést tartalmat közvetít az olvasók felé. Azt sugallja ugyanis, hogy a felsorolt, s a jogvédelem terén igen jelentősnek számító szervezetek egyrészt tagjai voltak az ... Kerekasztalnak, másrészt azonban abból kiszálltak, mert a felperesi tervezet miatt még sem kívántak abban részt venni. Miután a cikk teljes szövegösszefüggése alapján az átlagolvasó ezt egyértelműen annak tudhatja be, hogy a tagok a tervezet és így a felperes miatt nem kívánnak részt venni a Kerekasztal tevékenységében, ezért nyilvánvaló és egyértelmű, hogy a valótlan közlés tekintetében a felperes érintettsége és keresetösségi joga megállapítható.

A 2. és 4. pont esetében, amikor is az elsőfokú bíróság a megállapíthatóan valótlan állításokat lényegtelennek tekintette ismételt utalt arra, hogy a kifogásolt sajtócikk a köznevelési törvény módosítása kapcsán egyértelműen az felperes neveval, illetve az általa létrehozott ... Kerekasztal működésével foglalkozik. Kimondottan e körben, vagyis a felperessel kapcsolatba hozott jogszabály

módosítás tartalmának kifogásolása során állította a cikk azt, hogy a „kormány által létrehozott emberi jogi kerekasztalból” a tervezet miatt kilépett a legismertebb szakember, Ezzel szemben a valóság azonban az, hogy. ... az ... Kerekasztalból lépett ki, s a tagoknak küldött levelében nem a rendelettervezet tartalmával indokolta a kilépését.

Miután a cikk a szegregáció témakörével kapcsolatos, ezzel kapcsolatos megállapításokat tesz a felperesre vonatkozóan, valamint kimondottan az ... Kerekasztal működésével foglalkozik, így aligha minősülhet lényegtelen tévedésnek, ha azt állítja, hogy az emberi jogi kerekasztalból lépett ki a szakember, illetve és ezt a jogszabály módosítás miatt tette.

Ugyancsak nem lényegtelen tévedés az, hogy az ... Kerekasztal az ... kérésére hozta volna létre az felperes neve. A cikk mondanivalója szempontjából ugyanis ez a valótlan tényállítás a Kerekasztalból való kilépések-, és így a felperessel kapcsolatos kritikák súlyát nagyítja fel valótlanul. Az átlagolvasó szempontjából ugyanis lényegesen nagyobb a jelentősége egy olyan Kerekasztalból való kilépésnek, (és a kilépéssel jelzett egyet nem értés súlyának) aminek a létrehozását egy nemzetközi szervezet írta elő, vagy kérte. Minderre figyelemmel viszont lényegtelen pontatlanságról nem lehet szó.

Az 1. és 4. pontok tekintetében az elsőfokú bíróságnak a véleménynyilvánításra vonatkozó rendelkezéseit tévesnek tartotta. Az 1. pont esetében visszautalt a már kifejtettekre, a 4. pont tekintetében azt emelte ki, hogy nem azt kifogásolta, hogy az alperes véleménye szerint nem maradt ismert és elismert tagja a Kerekasztalnak, hanem azt, hogy nem az ... kérésére hozta létre a felperes.

A fellebbezés részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével csak részben értett egyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, mikor alaptalannak ítélte a felperes keresetét arra vonatkozóan, hogy az alperes miként értelmezi a készülő törvénytervezetet. Helyesen hivatkozott a PK 12. számú állásfoglalásra a tekintetben, hogy a készülő kormányrendelet értékelése, céljának elérése érdekében megalkotott szabályait értelmező alperesi közlés olyan vélemény, értékítélet, ami sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet. Az Alaptörvényben megfogalmazott, az elsőfokú bíróság által is idézett, a véleményszabadság alapjogának érvényesüléséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a hasonló jellegű vélemények korlátozás nélkül megjelenhessenek. A perbeli esetben, egy a társadalom számára érzékeny problémát igyekszik a jogszabálytervezet rendezni, amellyel kapcsolatosan alapvető igény, hogy megjelenhessenek az azt érintő kritikai megnyilvánulások is, ne csak a jogalkotói értelmezés legyen az egyetlen helyesnek ítélt megközelítés.

Ugyancsak egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megállapításaival abban a körben, hogy a kilépéssel érintett szervezet esetleg pontatlan megjelölése olyan, a felperes megítélése szempontjából lényegtelen tévedés, ami helyreigazítást nem igényel. Az írás lényege ugyanis nem az volt, hogy pontosan melyik elnevezésű kerekasztal tevékenységében résztvevő személyek vagy szervezetek hagynak fel a részvétellel, hanem az, hogy olyan jellegű sorozatos távozásról van-e szó, ami egyetlen szervezetet érint és a kilépés sorozat a működés kudarcaira utaló magatartás-e.

E körben, figyelemmel a helyreigazító közlemény tartalmára is az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a cikkben említett szervezetek az ... Kerekasztalnak - vagy bármely más, a felperes alapította és a szegregáció problematikájával is foglalkozó szervezetnek - valamikor is tagjai voltak, onnan egymást követően kiléptek. A felsorolt civil szervezetek a magyarországi civil mozgalmak hangsúlyos tagjai. Nem tekinthető ezért lényegtelen körülménynek, hogy kilépésükkel esetleg valamilyen negatív véleményt fejeznek-e ki a felperes működésével kapcsolatosan.

Ugyancsak nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy a sérelmezett közlések tekintetében a felperesnek nincs keresetösségi joga. A kilépés, mint magatartás valóban nem a felperes tevélegességét határozza meg, hanem harmadik személyekét, azonban a kilépéssel érintett szervezet a felperes által alapított, a tevékenységét segítő, támogató szervezet. A Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalása szerint, akinek a személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető olyan érintettnek minősül, aki helyreigazítást kérhet. A perbeli esetben a felperest egyértelműen beazonosítja az, hogy az írás a kormány által alapított szervezetet említi, amelynek tagja a név szerint is megnevezett ... által vezetett felperes.

Önmagában az, hogy a másodfokú bíróság egyes közlések esetében az elsőfokú bírósággal szemben a felperes keresetösségi jogát megállapította a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását nem tette szükségessé, mert az elsőfokú bíróság ettől függetlenül is, érdemben értékelte a sérelmezett közléseket, ezért a felülbírálatnak eljárási akadályja nem volt.

Jelentőséget tulajdonított a másodfokú bíróság annak is, hogy ezen testület létrehozására - az alperes által sem vitatottan - nem az ... felkérésére került sor. Nagyobb horderejű, nemzetközi szinten is számon tartott szervezet látszatát kelti az egyik legjelentősebb szervezet kérésére alakult testület. Egy ilyennek az elhagyása jóval hangsúlyosabban jelentkező kritikát jelent a felperes működését illetően, ezért nem tekinthető lényegtelen pontatlanságnak az erre vonatkozó valótlan közlés.

Helytállóan foglalt ugyan állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a vélemény kategóriájába tartozó, és így a helyreigazítás kereteibe nem vonható közlése volt a cikknek az a sérelmezett része, ami szerint a kilépések után a kerekasztalnak nem maradt a témában elismert civil tagja. Ugyanakkor helytállóan utalt a felperes arra fellebbezésében, hogy a helyreigazítási igénye e körben nem ezt a közlést sérelmezte, hanem az ... közreműködésének valótlanágát.

Mindezek alapján a fellebbezés részben eredményre vezetett, amelynek eredményeképpen a Pp. 239. § rendelkezéseinek keresztül alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a felek pernyertességének arányát egyenlőnek ítélte, ezért úgy rendelkezett, hogy a perrel kapcsolatosan az első és a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

A pernyertesség-pervesztesség arányára tekintette a tárgyi illetékfeljegyzési jognál fogva le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. (2) bekezdése és 14. § alapján határozott.

Budapest, 2016. szeptember 21.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

bíró

dr. Istenes Attila s.k.